

Asia: VN/6230/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan koulutuksen uudistamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Esitämme raporttia valmistelleille kiitoksen monipuolisesta taustoituksesta ja nykytilanteen kuvaamisesta. Taustalla on kehittämishanke, josta saadun näkemyksen pohjalta uudistamishdotuksia on valmisteltu. Esitys kytketään myös valtakunnallisiin, luonteeltaan ohjaaviin lähteisiin ja skenaariotyön kautta on myös osoitettu pyrkimys hahmottaa tulevaisuuden työkenttää ja osaamistarpeita.

Uudenmaan liitto pitää parhaana työryhmän esittämää vaihtoehtoa 2, jossa pelastustoimen koulutusjärjestelmän perustutkinto olisi edelleen ammattitutkinto kansallisen viitekehyksen tasolla 5, eikä tue sen siirtämistä ammattikorkeakoulutasolle. Pelastusala joutuu kilpailemaan enenemässä määrin hakijoista muiden alojen kanssa. Jo alentuneet hakijamäärät alalle, eläköitymiset sekä myös ainakin lähitulevaisuudessa tulevaisuudessa vallitseva pelastajapula huomioon ottaen peruskoulutus olisi voitava suorittaa mahdollisimman nopeasti, tiiviisti ja tehokkaasti. Pelastuskoulutuksen perustutkintoon tähtäävät hakijat eivät välttämättä ole sitoutuneet suorittamaan pitkäkestoisia opintoja, joten heille tulee tarjota aluksi mahdollisimman kevyt vaihtoehto säilyttäen kuitenkin mahdollisuuden myös myöhempään jatkokouluttautumiseen.

Tärkeää on, että ensihoidon koulutus voidaan säilyttää osana pelastajatutkintoa esimerkiksi oppisopimuskoulutuksena nykyiseen tapaan, tarvittaessa osaamisen tasoa nostaan. Suhtaudumme yleensäkin raporttia myönteisemmin oppisopimuskoulutuksen ja alueellisten kurssien huomioimiseen. Oppisopimus palvelee urapolulla eteenpäin siirtymistä ja täydentävää osaamista ajatellen (jatkuva oppiminen) erinomaisesti, ja edistää työn ohessa tapahtuvaa oppimista. Kaikki täydennyskoulutus ei tarvitse simulaatioympäristöjä ja osa onnistuu varmasti myös etäteknologiaa käyttäen.

Myös vaihtoehto 2 kasvattaisi pelastustoiminnan koulutuksen pituutta nykyisestä, mutta se vastaisi ennakoituihin, lisääntyviin tulevaisuuden osaamisvaatimuksiin. Lisäksi vaihtoehto 2 olisi arvioiduilta perustutkinnon kustannuksiltaan edullisempi (V2: 51 500–70 500 vrs. V1: 66 500–80 000). Joka tapauksessa kokonaiskustannukset tulisivat kasvamaan opintoajan pidentyessä tässäkin vaihtoehdossa.

Erittäin tärkeää on myös kaksikielisen koulutuksen turvaaminen, minkä toteutuminen voitaisiin turvata vahvistamalla Helsingin pelastuskoulussa suoritettavaa koulutusta. Uudenmaan väkiluku ja kaksikielisyys mahdollistaa myös riittävän ruotsinkielisten hakijoiden määrän ja kaksikielisen koulutuksen järjestämisen. Myös muutoin Helsingin pelastuskoulun toiminnan turvaaminen on aivan keskeistä Uudenmaan näkökulmasta. Vain siten voidaan taata Uudenmaan erityiskohteiden kuten Helsinki- Vantaan lentoaseman, satamien ja metron pelastustoiminnan osaaminen aidossa toimintaympäristössä. Geopoliittinen toimintaympäristö on olennaisesti muuttunut, mikä korostaa pääkaupunkiseudulla tapahtuvan koulutuksen ja pelastustoiminnan osaamisen merkitystä.

Pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan koulutusjärjestelmässä ei ole tällä hetkellä ammattikorkeakoulututkintoa tai mahdollisuutta tohtoriopintoihin. Kyseessä on raportissa mainittu selkeä puute nykyisiä tutkintoja tarkasteltaessa. Uudenmaan liitto näkee, että tulevaisuudessa on nykyistä enemmän tarvetta kokonaisvaltaiselle turvallisuus- ja pelastusalan johtamis- ja kehittämisosaamiselle. Tätä tarkoitusta varten voisi olla yhden raportissa esitetyn vaihtoehdon tapaan rakentaa pelastusalan akateeminen urapolku.

Hyytiä Henna
Uudenmaan liitto